

การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
The Development of Fine Motor Usage Ability for Children
with Intellectual Disabilities by the Approach of
Creative Arts Activities.

ปรรัตน์ ศรีพิณิจ¹ จรรยา ชื่นเกษม²
Porrarat Sripinit¹ Janya Chuenkasem²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

²Corresponding author, E-mail: punpunshop49@gmail.com

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ สังกัดศูนย์/โปรแกรมการศึกษาศาสตร์พิเศษ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและออกแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประชากรเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเล็กน้อย ไม่มีความพิการซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี จำนวน 7 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีเจาะจง ใช้ระยะเวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีค่าประสิทธิภาพ 80/82.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
- 2) การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หลังการพัฒนาอยู่ในระดับดีมาก
- 3) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการฝึกด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความแตกต่างจากก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก/ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา/กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

Abstract

The purposes of this research were to develop an approach of creative art activities contributing the efficient criteria for intellectual disabled children at Wat Nongree Community School for developing comparing the ability of how to use and control their fine motor before and after applying the activity and comparing the ability. Subjects were students in the grade1-3, the second semester of academic year 2017 at Wat Nongree Community School. The simple random sampling was used to select the subjects. The experiment was carried the period of 5 weeks, 5 days per week and 50 minutes per day. The research instruments were used to plan for creative arts activities for children with intellectual disabilities and the Fine Motor Assessment for intellectual disabled children. The data was statistically analyzed by the mean, standard deviation and The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Rank Test.

The efficiency of the creative art activities for intellectual disabled children got the performance value of 80/82.81 which is higher than the identified norm of 80/80.

Also; the result after acquiring the development of fine motor usage ability for intellectual disabled children by the approach of creative art activities has shown up that the increased rate at very good level

Lastly; the difference of before and after using the approach of creative art activities got a statistically implied of .01

Keywords: Fine Motor Usage Ability/Children with Intellectual Disabilities/Creative Arts Activities.

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสองการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) และได้ระบุถึงสิทธิ และหน้าที่ทางการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทว่า เด็กเหล่านี้มีสิทธิที่จะ

ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องเตรียมพร้อมในการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ เข้ามาเรียนร่วมหรือเรียนรวม

โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 86 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำนวน 33 คน ทุกคนมีใบรับรองทางการแพทย์ ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ดูแลนักเรียนกลุ่มนี้ ปัญหาที่พบคือ นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ในระดับน้อย ด้านการเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมโดยมีการช่วยเหลือจากครู เด็กกลุ่มนี้มีปัญหาด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อไม่แข็งแรง นิ้วมือไม่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ ทำให้เด็กขาดโอกาสในการทำสิ่งต่างๆ และเกิดความยากลำบากในการดำรงชีวิต สำหรับการส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือที่มีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะเด็กต้องใช้นิ้วมือในการทำกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดกระทำหยิบจับ การปั้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 101-103) ผ่านการควบคุมการประสานสัมพันธ์กันของมือ นิ้วมือ และตา (วรรณิ อยู่คง, 2547: 27; อ้างอิงจาก Audrey, 1998) โดยมีกิจกรรมทางศิลปะเข้าไปมีส่วนช่วย (Mayesky, 1998: 103-105) ในการเรียนการสอน กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก ประกอบด้วย งานปั้น งานวาดภาพระบายสี งานพิมพ์ งานกระดาษ และงานประดิษฐ์เศษวัสดุต่างๆ งานที่เด็กทำล้วนแต่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ (สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล, 2545: 31) ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำไปเล่นไป ให้ผ่อนคลาย เหมือนกับการเล่นของเด็ก (ประภฤติ พูลพัฒน์, 2547: 22)

ด้วยความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 7 คน สนใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้พัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก และช่วยให้เกิดการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อกับตา ส่งผลให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนและการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มาจัดเป็นประสบการณ์ตรงให้เด็กได้ปฏิบัติจริงและสามารถพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและออกแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการฝึกด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สมมติฐานการวิจัย

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างจากก่อนการได้รับการพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายเป็น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อย ไม่มีความพิการซ้อน กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เลือกโดยวิธีเจาะจง ของโรงเรียนชุมชนวัดหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.2 แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. การดำเนินการทดลอง

ศึกษาปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อย และกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาความสามารถในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 10 แผน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมและจุดมุ่งหมาย ทำแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้นำเครื่องมือในการวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากสมุดบันทึกพัฒนาการ การประเมินทักษะเพื่อสำรวจพัฒนาการสำหรับเด็กร่างกายพิการเนื่องจากสมองและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับอายุพัฒนาการ 0-7 ปี (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2535: 8-13) เลือกใช้เฉพาะแบบทดสอบที่เด็กที่มีบกพร่องทางสติปัญญาไม่สามารถปฏิบัติได้โดยวิธีการทดสอบและสังเกตขณะปฏิบัติกิจกรรม นำมาจัดเป็นรายการทดสอบและประเมิน ในการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ใช้การประเมินระดับคุณภาพของเด็กปฐมวัยช่วงอายุระหว่าง 4-7 ปี เนื่องจากเด็กประเภทนี้มีพัฒนาการทางสมองช้า พัฒนาการทางร่างกายช้าเทียบเท่าเด็กอนุบาล (เกลิงเกียรติ อาจหาญ, 2552: 27)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ใช้วิธีของวิลคอกซอน

ผลการวิจัยและสรุป

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนระหว่างการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คะแนนเต็ม 180 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 143.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 และคะแนนหลังการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คะแนนเต็ม 69 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 57.14 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 82.81 แสดงว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 80/82.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (E1/E2 เท่ากับ 80/80)

2. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้ง 7 คน เมื่อได้รับการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ผ่านรายหน่วยกิจกรรม คือ หน่วยที่ 1 กิจกรรมนวดปั้นขยำมือ คะแนนเต็ม 12 คะแนน นักเรียนมีค่าเฉลี่ย 10.34 คิดเป็นร้อยละ 86.90 หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้านการปั้นอยู่ในระดับดีมาก หน่วยที่ 2 กิจกรรมฉีก ปะ ตัด คะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนมีค่าเฉลี่ย 22.43 คิดเป็นร้อยละ 74.76 หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้านการฉีก ปะ ตัด อยู่ในระดับดี หน่วยที่ 3 สนุกกับสีส้น คะแนนเต็ม 15 คะแนน นักเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.14 คิดเป็นร้อยละ 87.61 หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้านการวาดภาพ ระบายสี อยู่ในระดับดีมาก และหน่วยที่ 4 กิจกรรม ร้อย พับ คะแนนเต็ม 12 คะแนน นักเรียนมีค่าเฉลี่ย 11.14 คิดเป็นร้อยละ 92.85 หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้านการร้อย พับ อยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับดีมาก

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แตกต่างจากก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E1/E2) จะเห็นได้ว่า E2 มากกว่า E1 เนื่องจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีความเหมาะสม มีการแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย เรียงลำดับจากง่ายไปยากกับความสามารถและความต้องการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกิดความกระตือรือร้นและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวและเหตุผลอีกหนึ่งอย่างที่นำจะเป็นไปได้คือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีความหลากหลาย เช่น การระบายสี การปั้น การฉีก การปะ การพับ จากการสังเกตระหว่างการทำกิจกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความสุขที่จะได้ทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูสาธิตหรือทำให้ดู มีใจจดจ่อตั้งใจและเชื่อฟังครูขณะสอน เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ครบทุกกิจกรรมแล้ว มีการนำกิจกรรมกลับมาทำวนซ้ำอีกครั้ง เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดทักษะในการทำ ทำให้คะแนนหลังการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีค่าสูงกว่าคะแนนระหว่างการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สอดคล้องกับการวิจัยของ อัจฉรา พงศ์เลขา (2551: บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนา

กล้ามเนื้อเล็กและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ชุดฝึกทักษะการตัดปะกระดาษของเด็กชั้นอนุบาล 2 ของโรงเรียนนิพนชนูปถัมภ์ วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการตัดปะกระดาษและแบบประเมินผลการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและความคิดสร้างสรรค์ ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.59/83.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 4 หน่วยกิจกรรม คือ การปั้น การฉีก ปะ การวาดภาพระบายสีและการร้อยพับ พบว่าหลังได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลที่เกิดขึ้นทำให้เด็กมีความพร้อม และมีความคล่องแคล่วเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมการเขียนและในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของมาเยสกี (Mayesky, 1998) ที่ให้ความสำคัญกับความสามารถของกล้ามเนื้อเล็กเมื่อต้องมีการวางแผน และจัดกิจกรรมที่พัฒนาทางด้านการใช้มือแก่เด็ก การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มโดยมีกิจกรรมทางศิลปะเข้าไปมีส่วนช่วยจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางด้านการเขียนได้ง่ายขึ้นนอกจากนี้การบังคับมือ และนิ้วมือในการวาดภาพระบายสี การปั้นก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนได้ดียิ่งขึ้น

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการฝึกด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รวิพร ผาด่าน (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ พบว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของ เกลิงเกียรติ อาจหาญ (2558 : 27) ที่ได้เปรียบเทียบผลพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการขีดเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนปัญญาวุฒิกุลหลังปฏิบัติกิจกรรมสูงกว่าก่อนปฏิบัติกิจกรรมศิลปะบำบัด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต้องจัดให้ครบทุกขั้นตอน การปั้น การฉีก การปะ การพับ การตัดและทำต่อเนื่องในการพัฒนาตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

1.2 ผู้จัดกิจกรรมสามารถปรับเวลาและขั้นตอนในการจัดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการเพิ่มขนาดของกลุ่มเป้าหมายและมีความหลากหลายในการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบิร์น-เบส บุ๊คส์.
- ณัฐฐณีษา ชันใจ. (2554). *การศึกษาสมรรถภาพการทำงานของมือของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย จากการใช้โปรแกรมบำบัดฟื้นฟู การเคลื่อนไหว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เถลิงเกียรติ ออาจหาญ. (2552). *รายงานผลการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการขีดเขียน สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนปัญญาวิมลกร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. กระทรวงศึกษาธิการ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภคติ พูลพัฒน์. (2547). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน*. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- รวีพร ผาด่าน. (2557). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์การฝึก ตัด ปะเศษวัสดุ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ อยู่คง. (2547). *ความสามารถของกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมการปั้น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล. (2545). *ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). *การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*.
- หน่วยศึกษานิเทศ. (2535). *สมุดบันทึกพัฒนาการ: การประเมินทักษะเพื่อสำรวจ*. กรุงเทพฯ
- อัจฉรา พงศ์เลขา. (2551). *การศึกษาเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ ชุดฝึกทักษะการตัดปะกระดาษของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์*. ผลงานทางวิชาการ. ยะลา: โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์
- Mayesky. Mary. (1998). *Creative Activities for Young Children*. New York: Delmar.